

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

Bitlis ili, bölgenin en sert iklim koşullarına sahip illerinden biri olup, uzun ve ağır geçen kış ayları nedeniyle Türkiye ortalamasının oldukça üzerinde bir ısınma ihtiyacına sahiptir. Meteorolojik verilere göre ilde ısınma sezonu yaklaşık 6-7 ay sürmekte; özellikle Aralık–Mart döneminde hava sıcaklıkları uzun süre sıfırın altında seyretmektedir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yürürlüğe konulan kademeli doğal gaz tarifesini uygulaması, her ne kadar illere göre farklı tüketim sınırları belirlese de, Bitlis gibi sert iklim koşullarına sahip illerde ısınma ihtiyacının zorunlu olarak yüksek olması nedeniyle bu sınırların aşılması oldukça kolaydır. Nitekim Bitlis için belirlenen aylık tüketim sınırlarının kış aylarında dahi (örneğin Ocak ayında yaklaşık 367 m³, Şubat ayında 355 m³) pratikte birçok hane tarafından aşılabileceği değerlendirilmektedir.

Öte yandan, Bitlis ili sosyo-ekonomik göstergeler bakımından Türkiye ortalamasının altında yer almakta; TÜİK'in bölgesel refah ve gelir dağılımı verilerine göre hane başına düşen gelir düşük, yoksulluk oranı ise yüksektir. Bu durum, yüksek tüketimin çoğu zaman bir "lüks" değil, zorunlu yaşam ihtiyacı olduğunu ortaya koymaktadır.

Ayrıca ildeki konut stokunun önemli bir bölümü; eski ve yalıtımsız yapılardan oluşmakta, merkezi ısıtma sistemleri yerine bireysel kombi kullanımı yaygın olmakta, hane halkı büyüklüğü Türkiye ortalamasının üzerinde seyretmektedir. Bu yapısal koşullar, aynı büyüklükteki bir konutun diğer illere kıyasla çok daha fazla doğal gaz tüketmesine yol açmaktadır.

Kademeli tarife uygulamasında ise; hane büyüklüğü, gelir düzeyi, yapıların yalıtım durumu gibi kritik değişkenler dikkate alınmamakta; yalnızca toplam tüketim üzerinden fiyatlandırma yapılmaktadır.

Bu durum, Bitlis gibi illerde; zorunlu tüketimin “aşırı tüketim” olarak değerlendirilmesine, düşük gelirli ve kalabalık hanelerin daha yüksek tarifieden faturalandırılmasına, bölgesel eşitsizliklerin derinleşmesine neden olabilecek niteliktedir.

Enerjiye erişim, temel bir sosyal hak olup; sosyal devlet ilkesi gereği bu tür düzenlemelerde bölgesel, iklimsel ve sosyo-ekonomik farklılıkların gözetilmesi gerekmektedir. Mevcut uygulama ise bu farklılıkları yeterince dikkate almaması nedeniyle eşitlik ve hakkaniyet ilkeleri açısından tartışmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Kademeli doğal gaz tarifesı uygulaması kapsamında illere göre belirlenen tüketim sınırları hangi bilimsel ve teknik kriterlere göre belirlenmiştir? Bu hesaplamalarda Bitlis ili için kullanılan iklim verileri ve ısınma gün sayısı nedir?
2. Bitlis ilinde ortalama bir hanenin kış aylarında (Aralık–Mart) doğal gaz tüketim miktarı nedir? Bu ortalama tüketimin, belirlenen kademe sınırlarına oranı nedir?
3. Bakanlığınızın verilerine göre Bitlis ilinde hanelerin yüzde kaç kademeli tarifiede üst kademe (yüksek fiyatlı tarife) kapsamına girmektedir?
4. Kademeli tarife belirlenirken hane halkı büyüklüğü dikkate alınmış mıdır? Alınmadıysa, kalabalık hanelerin dezavantajlı duruma düşmesini önlemek için bir çalışma yapılmakta mıdır?
5. Bitlis ilindeki konutların yalıtım durumu ve yapı stokuna ilişkin veriler tarife belirlenirken dikkate alınmış mıdır?
6. Düşük gelirli hanelerin yoğun olduğu Bitlis gibi illerde, kademeli tarifenin sosyal etkilerine ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
7. Kademeli tarifiede “yüksek tüketim eşittir yüksek gelir” varsayımı hangi verilere dayanmaktadır? Bitlis özelinde bu varsayımın geçerliliği test edilmiş midir?
8. Bitlis gibi sert iklim koşullarına sahip illerde, kademeli tarifenin yol açabileceği mağduriyetleri gidermek amacıyla; ek destek, daha yüksek tüketim sınırı, sosyal tarife gibi alternatif modeller üzerinde bir çalışma yapılmakta mıdır?
9. Enerjiye erişimin temel bir hak olduğu dikkate alındığında, Bakanlığınızın bölgesel eşitsizlikleri azaltmaya yönelik yeni bir düzenleme hazırlığı var mıdır?
10. Kademeli tarife uygulamasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Bitlis ilinde doğal gaz faturalarında ortalama artış oranı ne olmuştur?